



DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 19 lutego 2018 r.

Poz. 1063



WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.25.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 16 lutego 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy: "**Adama Rapackiego**" (18449) położonej na terenie Miasta Gliwice na całym jej przebiegu na: "**Obrońców Poczty Gdańskiej**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie zastępcze podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.194.2017 z dnia 8 września 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Gliwice z prośbą o udzielenie informacji, dotyczącej ulicy "**Adama Rapackiego**" położonej na terenie Gminy Gliwice tj.: jaki charakter posiada przedmiotowa droga (publiczna czy wewnętrzna) w rozumieniu ustawy o drogach publicznych; komu przysługuje prawo własności

nieruchomości, na których położona jest ww. ulica oraz kto i kiedy nadał nazwę tej drodze - w przypadku, gdy była to Rada Miasta Gliwice (Rada Narodowa), poproszono o przesłanie Wojewodzie uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, pismem Nr GE.6625.22.2017 z dnia 14 września 2017 r. Kierownik Referatu Ewidencji Gruntów działający z upoważnienia Prezydenta Miasta wskazał, że przedmiotowa droga posiada charakter drogi wewnętrznej w rozumieniu ustawy o drogach publicznych; a także, że nazwę przedmiotowej drodze nadano uchwałą Nr XVIII/103/81 Miejskiej Rady Narodowej w Gliwicach.

Powyżej wskazanej ulicy "Adama Rapackiego" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 18449 .

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 15 listopada 2017 r., Nr NPII.4100.194.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Adama Rapackiego" położonej na terenie Gminy Gliwice z art. 1 ustawy.

W dniu 2 lutego 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BUW-940-11(15)/18 wskazująca, że w opinii Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Adama Rapackiego" na terenie Gminy Gliwice jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, iż *„Adam Rapacki (1909 – 1970) był ekonomistą, aktywistą i wysokim funkcjonariuszem partii komunistycznej i PRL w okresie stalinizmu i po 1956 roku, m.in. był ministrem szkolnictwa wyższego oraz ministrem spraw zagranicznych PRL. Urodził się w 1909 r. W okresie międzywojennym studiował w Szkole Głównej Handlowej, był pracownikiem Spółdzielczego Instytutu i działacz Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego.*

W 1939 r. dostał się do niewoli niemieckiej i całą wojnę spędził w oflagach. Powrócił do kraju w lipcu 1945 roku. Dopiero wówczas zaangażował się w działalność prokomunistycznej PPS Osóbki-Morawskiego, w której już w 1946 roku został funkcyjnym aktywistą – członkiem Rady Naczelnej i sekretarzem Centralnego Komitetu Wykonawczego. Jako publicysta uczestniczył w kampaniach propagandowych komunistów, wymierzonych w działalność PSL, Stanisława Mikołajczyka i obozu niepodległościowego w Polsce. W sfabrykowanych przez komunistów „wyborach” w 1947 roku przydzielono mu „mandat poselski”. Z woli partii komunistycznej zasiadał także w kolejnych „sejmach PRL” – w sumie przez kolejne 22 lata.

Równoległe w 1947 roku został ministrem żeglugi. W okresie dojrzałego stalinizmu był działaczem centralnych struktur komunistycznej PZPR. W XII 1948 został członkiem Komitetu Centralnego PZPR i zasiadał we władzach partii przez kolejne dwadzieścia lat (do XII 1968). W latach dojrzałego stalinizmu był członkiem najściślejszego kierownictwa partii – Biura Politycznego KC PZPR (1948-1954). Jednocześnie w latach 1950-56 był ministrem szkolnictwa wyższego.

Od kwietnia 1956 r. przez kolejnych 12 lat był ministrem spraw zagranicznych PRL. W latach 1956 – 1969 ponownie był członkiem Biura Politycznego KC PZPR. Po fali komunistycznych czystek antysemitycznych w 1968 ustąpił ze stanowisk w partii i w państwie (zgłosił rezygnację) – w 1969 r. Wkrótce potem zmarł (1970).

W PRL był sztucznie kreowany na jednego z ważnych twórców pokojowej polityki międzynarodowej, choć w rzeczywistości w pełni realizował priorytety sowieckiej polityki i propagandy na arenie międzynarodowej. W 1957 roku na forum ONZ wystąpił z planem utworzenia strefy bezatomowej w Europie Środkowej, co zostało propagandowo nagłośnione jako jeden z elementów tworzenia „pokojowej” polityki obozu sowieckiego w Europie. W rzeczywistości tego rodzaju inicjatywy zmierzały do osłabienia sytuacji strategicznej NATO w stosunku do Związku Sowieckiego.”

W opinii wskazano również, że *„w świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Adama Rapackiego stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, którą wskazana postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.”*

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy ulicy „Adama Rapackiego”, jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.194.2017 z dnia 15 listopada 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Gliwice z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy, ewentualnie wskazanie nazw okolicznych ulic.

Prezydent Miasta Gliwice nie przedstawił propozycji nowej nazwy ww. ulicy, jednakże wpłynęło pismo od innego podmiotu, w którym zaproponowano, aby wskazanej ulicy nadać nazwę „*Obrońców Poczty Gdańskiej*”.

Wojewoda Śląski uwzględnił zaproponowaną wyżej nazwę ulicy, gdyż nazwa ulicy "*Obrońców Poczty Gdańskiej*" koreluje z pozostałymi nazwami ulic na terenie Osiedla Obrońców Pokoju w Gliwicach.

Obrona Poczty Gdańskiej to jedno z pierwszych starć zbrojnych II wojny światowej. Obrona gmachu Poczty Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku zorganizowana była przez grupę polskich pocztowców. 1 września 1939 r. w Gdańsku Niemcy napotkali opór jedynie w dwóch miejscach: na Westerplatte i w Poczcie Polskiej. Zgodnie z planami Sztabu Głównego Wojska Polskiego gdańscy pocztowcy mieli utrzymać placówkę ok. 6 godzin. W chwili ataku, który rozpoczął się równocześnie ze szturmem na Westerplatte, w gmachu przebywało 57 osób. Pocztowcy bronili się ponad 14 godzin. Po kapitulacji obrońcy zostali aresztowani. Po procesie pokazowym zostali skazani na karę śmierci i straceni. Obronę przeżyło zaledwie 5 osób.

Nie ulega wątpliwości, że Obrońcy Poczty Gdańskiej są godni upamiętnienia poprzez nadanie nazwy ulicy.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z „*Adama Rapackiego*” na „*Obrońców Poczty Gdańskiej*” należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

Wojewoda Śląski

Jarosław Wieczorek

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Gliwice
- 2) a/a